AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCY FOR STATISTICS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

SAOPŠTENJE
FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR II | SARAJEVO, 23.10.2012. | BROJ/ NUMBER 9

INDEKS PROIZVOĐAČKIH CIJENA INDUSTRIJE NA DOMAĆEM TRŽIŠTU U BOSNI I HERCEGOVINI U SEPTEMBRU 2012. GODINE

INDUSTRIAL PRODUCER PRICE INDEX ON DOMESTIC MARKET IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN SEPTEMBER 2012

U septembru 2012. godine nivo proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu porastao je za 0,1%.

U septembru u poređenju sa prethodnim mjesecom 2012. godine zabilježen je rast nivoa proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu za ukupnu industriju za 0,1%.

Posmatramo li glavne industrijske grupe (GIG-ove) zabilježen je rast cijena kod Intermedijarnih proizvoda za 0.6%, Kapitalnih proizvoda za 0.2%, te Energije za 0.1%.
Pad je zabilježen kod Netrajnih proizvoda za široku upotrebu za 0.8%.
Trajni proizvodi za široku upotrebu nisu zabilježili promjene.

Posmatramo li područja i oblasti KD-a u istom periodu zabilježen je rast proizvođačkih cijena u oblasti Vađenja rude i kamena za 0,3%, a pad cijena u Prerađivačkoj industriji za 0,1%.

U septembru 2012. u poređenju sa prethodnim mjesecom značajniji rast proizvođačkih cijena je zabilježen u Proizvodnji kancelarijskih mašina i kompjutera za 3% i Proizvodnji baznih metala za 0.8%.
U istom periodu značajniji pad cijena zabilježen je u Proizvodnji hemikalija i hemijskih proizvoda za 5.8% i Reciklaži za 3.4%.

In September 2012 levels of prices measured by Producer Price Index on domestic market increased by 0,1%.

In September compared to August 2012, the producer prices of industrial products on the domestic market for the total industry on average increased by 0,1%.

As regards the groups of activities (MIG´s) showing the dynamics of producer prices by end-use the products prices of Intermediate goods increased by 0.6%, Capital goods by 0.2% and Energy by 0.1%.
Decreace of prices was registered in Non-durable goods by 0.8%.
Durable goods didn't record any change.

As regards the sections and divisions of CEA in the same period the increase of prices was recorded in Mining and quarrying by 0,3% and a decreace in a Manufacturing industry by 0,1%.

In September 2012 compared to the previous month, the major price increase was recorded in the Manufacture of machinery and computers by 3% and in Manufacture of basic metals by 0.8%.

In the same period the major decrease of producer prices was recorded in the Manufacture of chemicals and chemical products by 5.8% and in Rcycling by 3.4%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu na godišnjem nivou više su za 1%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda u septembru 2012. godine u poređenju sa istim mjesecom 2011. godine više su za 1%.

Rast je zabilježen u industrijskim grupama Energije za 2%, Netrajnih proizvoda za široku upotrebu za 0.7% i Trajnih proizvoda za široku upotrebu za 0,2%. Cijene Intermedijarnih proizvoda su u istom periodu pale za 0,4%, a Kapitalnih proizvoda za 0,6%.

U istom periodu zabilježen je rast proizvođačkih cijena u oblastima Vađenja ruda i kamena za 3,1%, Proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom, plinom i toplom vodom za 1,8% i Prerađivačkoj industriji za 0,2 %.

Producer prices on domestic market higher by 1% on annual level.

From September 2011 to September 2012, producer prices on domestic market grew by 1%.

As regards the groups of activities (MIG´s) showing the dynamics of producer prices by end-use of products, prices of Energy increased by 2%, of Consumer non-durables by 0.7% and Durable consumer goods by 0,2%. The prices of Intermediate products decreased by 0,4% and Capital product prices by 0,6%.

As regards the sections and divisions of CEA in the same period the increase of prices was recorded in Mining and Quarrying by 3,1% and in Electricity, Gas and Water supply by 1,8% and in the Manufacturing industry by 0,2%.

Indeks proizvođačkih cijena na domaćem tržištu u Bosni i Hercegovini u septembru 2012. godine

Producer Price Index on domestic market in Bosnia and Herzegovina in September 2012

Opis prema NACE i PRODCOM-u		IX 2012 / VIII 2012	IX 2012 / IX 2011	IX 2012 / XII 2011	I-IX 2012 / I-IX 2011	IX 2012 / Ø 2011	Description by NACE and PRODCOM	
UKUPAN INDEKS		**100,1**	**101,0**	**101,2**	**101,7**	**101,7**	**TOTAL INDEX**	
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPAMA (GIG)							**BY MAIN INDUSTRIAL GROUPS (MIG)**	
Energija		**100,1**	**102,0**	**101,0**	**104,3**	**103,9**	Energy	
Intermedijarni proizvodi		**100,6**	**99,6**	**101,2**	**98,5**	**99,5**	Interemdiate goods	
Kapitalni proizvodi		**100,2**	**99,4**	**100,1**	**99,8**	**99,8**	Capital goods	
Trajni proizvodi za široku upotrebu		**100,0**	**100,2**	**100,2**	**100,1**	**100,2**	Durable consumer goods	
Netrajni proizvodi za široku		**99,2**	**100,7**	**100,4**	**101,4**	**100,9**	Non-durable consumer goods	
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a							**BY SECTIONS AND DIVISIONS OF CEA**	
C	**Vađenje ruda i kamena**	**100,3**	**103,1**	**103,0**	**104,6**	**104,8**	**C**	**Minning and quarrying**
10	Vađenje uglja i lignita; vađenje treseta	100,4	103,5	103,2	105,4	105,6	10	Minning of coal and lignite;extraction of peat
13	Vađenje ruda metala	100,0	104,2	107,0	104,0	104,6	13	Minning of metal ores
14	Vađenje ostalih ruda i kamena	100,0	102,9	102,5	102,6	102,7	14	Other minning and quarrying
D	**Prerađivačka industrija**	**99,9**	**100,2**	**100,9**	**100,0**	**100,2**	**D**	**Manufacturing**
15	Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića	100,5	102,4	103,1	100,2	102,2	15	Manufacture of food product and beverages
16	Proizvodnja duhanskih proizvoda	**100**,1	98,4	98,4	98,1	98,4	16	Manufacture of tobacco products
17	Proizvodnja tekstila	100,1	101,3	101,3	101,5	101,9	17	Manufacture of textiles
18	Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna	100,0	97,4	97,7	98,5	97,5	18	Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur
19	Štavljenje i obrada kože; proizvodnja kofera i torbi, ručnih torbi, sedlarskih i saračkih proizvoda i obuća	99,9	97,9	98,6	98,6	98,1	19	Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear
20	Prerada drveta i proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	100,1	100,3	101,1	99,5	100,1	20	Manufacture of wood and products and wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
21	Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira	100,3	97,9	98,6	98,1	98,1	21	Manufacture of pulp, paper and paper products
22	Izdavačka i štamparska djelatnost, umnožavanje snimaka	100,0	100,3	100,1	99,7	99,8	22	Publishing, printing and reproduction of recorded media
23	Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva	98,1	107,9	105,2	108,2	109,9	23	Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	94,2	98,0	96,0	104,4	98,0	24	Manufacture of chemicals and chemical products

**nastavak tabele*

	Opis prema NACE i PRODCOM-u	IX 2012 / VIII 2012	IX 2012 / IX 2011	IX 2012 / XII 2011	I-IX 2012 / I-IX 2011	IX 2012 / Ø 2011		Description by NACE and PRODCOM
25	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	100,1	100,4	100,3	100,4	100,4	25	Manufacture of rubber and plastic products
26	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	100,0	100,5	100,5	99,9	100,1	26	Manufacture of other non-metallic mineral products
27	Proizvodnja baznih metala	100,8	98,4	100,3	98,7	98,1	27	Manufacture of basic metals
28	Proizvodnja proizvoda od metala, osim mašina i opreme	100,4	99,7	100,2	101,2	100,4	28	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
29	Proizvodnja mašina i aparata d.n.k.	100,1	99,2	99,2	99,9	99,6	29	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
30	Proizvodnja kancelarijskih mašina i kompjutera	103,0	94,8	108,3	95,5	98,9	30	Manufacture of office machinery and computers
31	Proizvodnja električnih mašina i aparata d.n.k.	98,5	82,5	95,5	89,7	87,1	31	Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
32	Proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacionih aparata i opreme	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	32	Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus
33	Proizvodnja medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata, satova	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	33	Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks
34	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	34	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35	Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	99,5	99,1	98,8	100,9	100,0	35	Manufacture of other transport equipment
36	Proizvodnja namještaja, ostala prerađivačka industrija d.n.k	100,0	100,0	100,8	100,3	100,4	36	Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.
37	Reciklaža	96,6	93,4	88,7	96,6	93,1	37	Recycling
E	**Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom i toplom vodom**	**100,0**	**101,8**	**100,3**	**105,1**	**104,0**	**E**	**Electricity, Gas and Water supply**
40	Proizvodnja i snabdijevanja električnom energijom, plinom, parom i toplom vodom	100,0	101,8	100,3	105,1	104,0	40	Elelctricity,gas, steam and hot water supply

Mjesečni indeksi proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu, ukupan indeks
Monthly Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina, overall index

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Decembar 2006 = 100 *December of 2006=100*												
2007.	99.8	100.2	100.8	99.6	100.3	100.2	100.2	100.2	101.1	103.2	103.7	103.4
2008.	105.4	107.8	108.8	107.2	109.5	111.9	112.4	112.3	110.8	111.1	110.0	109.8
2009.	109.7	109.0	107.8	105.3	105.0	105.1	104.8	104.3	104.4	106.4	105.9	106.0
2010.	106.7	106.8	106.6	105.3	105.9	105.4	105.7	106.3	107.1	109.5	109.7	110.2
2011.	110.4	111.4	112.0	109.6	109.2	109.6	111.8	111.5	111.9	111.9	112.1	111.7
2012.	112.2	112.7	112,5	112,5	112,7	112,7	112,7	112,9	113.0			
Prethodni mjesec = 100 *Previous month=100*												
2007.	99.8	100.4	100.6	98.8	100.7	99.9	100.0	100.0	100.9	102.1	100.5	99.7
2008.	101.9	102.3	100.9	98.5	102.1	102.2	100.4	99.9	98.7	100.3	99.0	99.8
2009.	103.5	99.4	98.9	97.7	99.7	100.1	99.7	99.5	100.1	101.9	99.5	100.1
2010.	100.7	100.1	99.8	98.8	100.6	99.5	100.3	100.6	100.8	102.2	100.2	100.5
2011.	100.2	100.9	100,5	97.9	99.6	100.4	102.0	99.7	100.4	100.0	100.2	99.6
2012.	100.4	100.4	99,8	100,0	100,2	100	100	100,2	100.1			
Isti mjesec prethodne godine = 100 *Same month of the previous year=100*												
2007.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	103.4
2008.	105.6	107.6	107.9	107.6	109.2	111.7	112.2	112.1	109.6	107.7	106.1	106.2
2009.	104.1	101.1	99.1	98.2	95.9	93.9	93.2	92.9	94.2	95.8	96.3	96.5
2010.	97.3	98.0	98.9	100.0	100.9	100.3	100.9	101.9	102.6	102.9	103.6	104.0
2011.	103.5	104.3	105.1	104.1	103.1	104.0	105.8	104.9	104.5	102.2	102.2	101.4
2012.	104.6	101.2	100,4	102,7	103,2	102,8	100,8	101,3	101.1			
Decembar prethodne godine = 100 *December of previous year=100*												
2007.	99.8	100.2	100.8	99.6	100.3	100.2	100.2	100.2	101.1	103.2	103.7	103.4
2008.	101.9	104.3	105.2	103.7	105.9	108.2	108.7	108.6	107.2	107.4	106.4	106.2
2009.	99.9	99.3	98.2	95.9	95.6	95.7	95.4	95.0	95.1	96.9	96.4	96.5
2010.	100.7	100.8	100.6	99.3	99.9	99.4	99.7	100.3	101.0	103.3	103.5	104.0
2011.	100.2	101.1	102.9	99.9	99.1	99.5	101.5	101.2	101.5	101.5	101.7	101.4
2012.	100.4	100.9	100,7	100,7	100,9	100,9	100,9	101,1	101.2			

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Definicija indeksa proizvođačkih cijena

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je kratkoročni statistički indikator koji predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća proizvode i prodaju na domaćem tržištu.

Namjena

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda se obično koriste za cjenovno prilagođavanje klauzula u dugoročnim kupoprodajnim ugovorima, kao indikator općeg kretanja cijena na nivou priozvođača, deflator ekonomskih serija, mjera kretanja cijena u pojedinim granama ili za pojedine proizvode, poređenje troškova inputa i outputa, vrednovanje zaliha, za potrebe ekonomske analize i predviđanja, kreiranje ekonomske politike i sl.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Bosni i Hercegovini

Indeks cijena proizvođača u Bosni i Hercegovini se izračunava na osnovu reprezentativne liste proizvoda i njihovih proizvođača koju čine oko 531 proizvodni subjekt i 918 proizvoda. Svakog mjeseca se prikuplja oko 1854 cijene direktno od samih proizvođača putem jedinstvenog obrasca koji je nastao kao rezultat saradnje sa italijanskim partnerima.

Obuhvat indeksa

Osnovni kriterij pri odabiru proizvoda i usluga koji će se mjesečno posmatrati, bio je kriterij najveće realizacije na tržištu, kako sa stanovišta proizvođača tako i sa stanovišta proizvoda, a prema podacima dobijenim putem godišnjeg istraživanja o industriji (IND-21). Entitetski zavodi za statistiku su odabrali uzorak proizvođača i proizvoda, dok su pojedinačne stavke unutar tih proizvoda za koje će se prikupljati cijene, odabrali sami proizvođački.

Snimanje cijena

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode redovnim kupcima na domaćem tržištu

NOTES ON METHODOLOGY

Definition of producer price index

Producer price index *is a short-term statistical indicator that represents the measurement of change of prices of industrial products produced and sold by enterprises.*

Purpose

Producer prices indices are commonly used for price adjustment of clauses in long-term sales and purchases contracts, as an indicator of overall price movement at the producer level, deflator of economic series, measure of price movement for particular industries and products, comparison of input and output costs, inventory valuation, for purposes of economic analysis and forecasting, creating economic policy, etc.

Producer price index in Bosnia and Herzegovina

PPI in Bosnia and Herzegovina is calculated based on the representative list of products and it´s producers making a sample of cca.531 producers and 918 products. Each month 1854 prices are collected directly from producers throug the unique questionnary created in cooperation with Italian experts.

Coverage

The main criterion for selecting the sample of enterprises, products and services that are surveyed was the volume of production and selling on the domestic market got from the Annual survey on Industrial production (IND-21). Entities institutes of statistics have created the sample of enterprises and products and the enterprises itself have choosen the items to be priced.

Prices collection

The price that is to be collected each month represents a price for which producer sells his products to the regular costumers on the domestic

u najvećim količinama, franko utovareno na vagon (kamion) u mjestu proizvođača. U tu cijenu ulaze regresi ukoliko ih proizvođač ostvaruje, a isključuju se trgovački rabati i popusti koje prodavač odobrava kupcu, PDV i akcize.
Sve cijene se prikupljaju mjesečno u periodu prikupljanja od 21.prošlog mjeseca do 20.tekućeg mjeseca. Obrazac se dostavlja proizvođačkim preduzećima koji ga popunjenog dostavljaju u centrale Entitetskih zavoda za statistiku koje vrše obradu podataka te izračunate indekse dostavljaju Agenciji za statistiku BiH radi njihova agregiranja za nivo Bosne i Hercegovine.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa proizvođačkih cijena predstavljaju relativno učešće odabranih proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda na domaćem tržištu. Za ovo istraživanje primjenjuju se ponderi se baziraju na podacima Godišnjeg izvještaja industrije (IND-a 21) iz 2006.godine dok se na nivou države na relativnom učešću pojedinačnog entiteta u ukupnoj proizvodnji iz 2006.godine. Svake godine se ponderi koriguju kretanjem cijena iz prethodne godine.

Klasifikacija

Klasifikacija industrijskih proizvoda se bazira na Nomenklaturi industrijskih proizvoda BiH 2005. (Službeni glasnik BiH br.19/06 od 20.03.2006. godine)zasnovane na PRODCOM listi 2005.

Agregiranje

Pri izračunavanju indeksa proizvođačkih cijena prvo se izračunavaju elementarni indeksi na nivou proizvoda koji predstavljaju omjer cijene iz tekućeg perioda i bazne cijene (cijene iz decembra prethodne godine). Pri tome se kao mjera srednje vrijednosti koristi prosta geometrijska sredina. Iz elementarnih indeksa se računaju agregatni indeksi klasa, područja, podpodručja i ukupan indeks korištenjem Laspayres-ove formule za ponderisanu aritmetičku sredinu.

market at maximum volume, franco loaded into a wagon (truck) at the producers location.It includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rabbates, disscounts, VAT and excises.

All the data should be submitted to the Entities institutes each month for the period from 21th of the previous to the 20th of current month. The Entities Institutes completes the data entry process and calculates the PPI for the level of Entity and forward the indices to the Agency for statistics of B&H that calculates the index for the state level.

Weights

Weights applayed for the calculation of producer price index represent the relative share of selected products in the total value of salles of industrial products on the domestic market. Weights are based on the results of the Annual Survey on Industrial production (IND-21) for the year 2006, but for the state level the weights are based on the relative share of each Entity in the total production also from the year 2006. Each year the weights are price updated.

Classificiation

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in B&H 2005 (Official Gazzette of B&H, No.19/06 from March 20,2006) based on the PRODCOM List 2005.

Aggregation

The first step in calculation of PPI is the calculation of elementary indices at the level of each products, that is the ratio between the current month price and the base price (from December of the previous year). After that the simple geometric mean is applayed. The second step is the calculation of the indices of higher aggregates such as classes, divisions, subsections, sections and overall index using the Laspayeres´s formula for the weighted arithmetic mean.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Telefon/*Phone*: **+387 (33) 911 911; Telefaks**/*Telefax*: **+387 (33) 220 622**
Elektronska pošta/*E-mail :* **bhas@bhas.ba; Internetska stranica**/*Web site*: **http: //www.bhas.ba**

Odgovara direktor Zdenko Milinović
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Saopštenje priredili: Rubina Ligata i Gorčin Stojanović
Prepared by: Rubina Ligata and Gorcin Stojanovic

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet